

za premog, toda izravnavna je izključena. In že gradita Severna Amerika in Japonska z vsemi silami trgovsko brodovje, da bi tudi v tem izrabili evropsko oslabelelost v svojo lastno korist. Eno vprašanje še je nerešeno, kje se bo potem, ko bodo vsa dosežanja pridelovalna načela popolnoma prevržena, izvrševalo predelovanje surovin, vsaj prva izgotovitev napol izdelanih in enakovrednih predmetov, za katere ni posebne usposobljenosti in posebnega učenja. Ali se bo tudi v tem oziru svetovno težišče pomaknilo iz Evrope? In se bodo morda zopet izseljevali ljudje, ker predmeti ne bodo več dohajali k njim kakor pred vojsko.

To so vprašanja, ki se človeku vsiljujejo, ako bi sploh Evropa še obstajala. Toda na njenem mestu je vojska, ki se nadaljuje.

Tako frankobrodski listi! Tudi kapitalistični krogi torej uvidevajo, da stojimo pred velikimi nevarnostmi. Le kdor je slep ali nima srca za človeštvo, more biti nasprotnik miru.

Vojno posojilo

Cesarski namestnik grof Clary nam piše:

Vnovič in če Bog da zadnjikrat, se stavi v tem strašnem boju na nas neodvračljiva dolžnost, da damo državi na razpolago finančna sredstva, ki jih rabi, da vsiljeno nam vojsko častno dokonča, kakor je vredno neizmernih žrtv, ki so jih doprinesli narodi monarhije na imetju in krvi v treh težkih bojnih letih.

Nevarljiva znamenja govorijo za to, da mir ni več daleč, treba je pa še na fronti in v zadnjem hrabro vstrajati v boju, da naši mnogobrojni in mogočni sovražniki uvidijo, da se jim nikdar in nikoli ne bo posrečilo našo državo — kakor so nameravali — razbiti.

S hladnim preračunanjem so ob začetku tega leta zavrnilo mirovno ponudbo, ki smo jo mi in naši zvesti zavezniki odkrito in pošteno stavili, da napravimo konec nadaljnjemu brezuspešnemu prelivanju krvi. Se enkrat so zbrali vse svoje moči, da premenijo vojno srečo in nam iztegajo velike vojaške vsepehe, ki smo jih v treh bojih priborili.

Tu je vstopila v Rusiji nova moč na krmilo, rusko ljudstvo je vzelo samo svojo usodo v roke, zavrnilo je zavojevalne namene svojih dosežanih močitev in je tako odstranilo največjo oviro pravičnega miru.

Naše neprimerno hrabre čete kljubujejo na vseh frontah navalu sovraga in močne, prosto razpoložne moči stoji dobro oborožene in na boj izurjene, pripravljene za obrambo kakor za napad.

Na zapadu napadajo Angleži in Francozi z velikanskimi močmi že več tednov zamaš nemško nepridržljivo črto, strašno težki boj ima prestati sijajna nemška armada v tej največji bitki svetovne zgodovine, toda njena nepremagljivost se jasno kaže in na tem tudi ne bo moglo ničesar spremeniti sebično, pod plaščem ideala človeštva se skrivajoče pridruženje Amerike k našim nasprotnikom.

Proti smrti pogumno in točno izvršujejo naši in nemški podmorski čolni velikansko nalogo prekinjen-

ja pomorskega prometa naših sovražnikov, h kateremu nas je prisilila potreba, in že se obrača orožje lakote, ki bi naj nas premagalo, proti svojim lastnim povzročiteljem.

Mi hočemo in bomo vstrajali in ne bomo na-se nakopali krivde, da je dragocena kri naših narodov zastoj tekla. Novo potrjenje te neomajne volje se pa naj pokaže v podpisovanju 6. vojnega posojila.

Način 6. je podoben 4. in 5. vojnemu posojilu, le da so podpisovalni pogoji deloma še ugodnejši.

Podpisati je mogoče, kakor se izbere:

1. 40letno davka prosto 5%no državno posojilo v kosih po 50, 100, 200, 1000, 10.000 in 20.000 K. Obresti od kosov po 50 K se bodo za nazaj izplačevale v celoletnih obrokih dne 1. aprila vsakega leta, obresti od večjih kosov v polletnih obrokih dne 1. aprila in 1. oktobra vsakega leta. Posojilo se bode vračevalo v letih 1923 do 1957 na temelju izrebanj. Vračevalo se bo celo imensko vrednost, med tem ko znaša podpisovalna cena le 92,50 od 100.

2. Davka proste 5%ne državne zakladnice v kosih po 1000, 5000, 10.000 in 50.000 K, ki se jih bo izplačalo dne 1. maja 1927 po polni imenski vrednosti. Podpisovalna cena je določena s 94 od 100, obresti se bo naknadno izplačevalo v polletnih obrokih dne 1. maja in 1. novembra vsakega leta.

Ker so se poslovalnice za podpisovanje odrekale %nemu plačilu, znaša cena 6. vojnega posojila celotno 92 K, oziroma 93,50 K za 100 K.

Če se vpošteva, da se bo vojno posojilo svoječasno vračevalo po polni imenski vrednosti, se vplačana glavica sledeče obrestuje: a) pri 40letnem državnem posojilu: v slučaju izplačanja l. 1923 7,29%, v slučaju izplačanja leta 1927 6,69%, v slučaju izplačanja leta 1932 6,39%, v slučaju izplačanja leta 1937 6,25%, v slučaju izplačanja leta 1942 6,17%, v slučaju izplačanja leta 1947 6,13%, v slučaju izplačanja leta 1952 6,09%, v slučaju izplačanja leta 1957 6,07%; b) pri državnih zakladnicah 6,40%.

Podpisovalni rok se prične v četrtek, dne 10. maja 1917, in se konča v petek, dne 8. junija 1917, ob 12. uri popoldne.

Priglasiti se more pri vseh poštinih uradih, davkarijah, bankah in hranilnicah, kjer je dobiti tudi natančnejša pojasnila. Vojnopolajne papirje kot take je mogoče vporabljati za plačevanje davka od vojnih dobičkov. Prodaja vojnega posojila je tudi že med dolo njegovega obteka vsakomur po vseh denarnih zavodih mogoča.

Kakor pri prejšnjih, dajejo avstro-ogrski banke in vojnopolajna blagajna v svrhu nabave vojnega posojila od jako ugodnimi pogoji posojila na vrednostne papirje, slednja blagajna tudi na hipotekarne tirjave.

Stajerska je k prvim petim vojnim posojilom v prav posebno visoki izmeri pripomogla in tudi ne bo — o tem sem prepričan — v zadnjem odseku strahovitega borenja narodov hotela zaostati, temveč vsilila vse moči za uspeh 6. vojnega posojila. Krasen vzgled nam je dala nemška država, ki je podpisala okroglo 13 milijard mark 6. nemškega vojnega posojila.

Mislite na Vaše sinove in brate v vojski, ki se jih mora z vsem potrebnim oskrbeti, mislite na vse težke žrtve, ki ne smejo biti zastoj, mislite na Vašo brez primera krasno domovino, katero velja čuvati — in podpišite 6. vojno posojilo!

avtom smo morali vsi z voza; držali smo kljusetu pri glavi in repih, sicer bi nam bila ožezgala.

Vožnja s takimi zaprekami in zavorami je bila zamudna ter trudapolna. Ubogi, prisiljeni Vimón iz Bielanke se je meni usmili v dno duše, saj so mu v vednem strahu kapale solze v celih potokih po licu preko ram. Brž ko je čul od daleč ropot avtomobila, je začel buliti in tuliti, kot pretepan otrok. S časom so se pa gorski krampi le privadili samodrdjem. Ni nam bilo treba skakati več z voza, ampak samo ustavili smo se in vsi štirje držali za vajeti plašivca, ki sta strigla z ušesi.

Gotovo je bil nad 60 km dolg ta naš polet in izlet. Vsi smo se ga kesali, še trdoglavi Franci je menil, da jo je tokrat pošteno polomil. Proti večeru smo dospeli v mesto, pa še isto noč smo morali zopet nazaj.

Novi-Sad je židovsko mesto, kjer je bilo dobiti takrat še vsega in ne predrago. Nakupili smo tobaka ter raznih drugih reči in se podali v gostilno na prigrizek. V dno pekla vklete poljske klobase s kislim zeljem sem jedel, pokoril sem se vsled tega užitka blizu tri mesece. Ta večerja me je mrtvičila in izsesavala do sklebetujočih kosti, predno sem jo prepodil s pomočjo nešteto popitih zdravil. Plvo je bilo pač dobro, s tem smo si privezovali že na pobeg prestrašeno dušo. Poiskal sem še voznika in ga bogato založil z jedjo in pijačo. Dobri možič mi je bil tako hvaležen, da me je hotel samega veselja objeti in poljubiti.

Okoli 10. ure ponoči smo oddrdrali v smeri — proti domu. Izhod iz mesta je bil težaven, ker je bila cesta nabito natlačena raznovrstnega trena, katerega leva kolona je vozila iz mesta, desna pa v mesto. K sreči sem kupil svetilko, da smo se uvrstili pri svitu luči med levo vrsto, da se pririneмо na prosto. Dogovorili smo se, da bosta dva spala, a tretji pa bežal in stražil z lučjo in sabljo v roki voz

Naše žrtve za domovino.

Že v drugič v tej grozni vojski je zadela žalostna novica vrlo in krščansko Sotl-ovo rodbino v Smartnu pri Slovenj Gradcu. Dne 22. novembra 1915 je zgubila svojega 20letnega ljubljene sina Mihaela, ki je bil zadet od laške granate in umrl v Ljubljani. Letos pa ji je ugrabila neizprosna in kruta smrt že drugega sina Antona Zorman. Rajni Tonče je služil že v Puli cesarja, pa je bil radi boleznih odpuščen. V tej krvavi vojski je pa bil vnovič poklican dne 21. junija 1915 in pridelen nekemu lovskemu bataljonu v Muravi na Gornjem Stajerju. Bil je tihega, mirnega, zelo priključivega značaja, globoko veren, vreden v izpolnjevanju svojih dolžnosti. Potrpežljivo in voljno je prenašal dolga leta trdovratno bolezen brez najmanjšega godrnjanja. Končno so ga predstojniki poslali zdraviti se v bolnišnico v Ljubno na Gornjem Stajerskem. Pa bilo je prepozno! Že čez 10 dni, dne 23. aprila t. l., je umrl, previden s sv. zakramenti. Tako velika ljubezen je bila v sredi njegovih staršev, bratov in sester, da se niso ustrašili velikih stroškov, ampak so ga dali prepeljati na domači mirovdor, kjer spava v skupnem grobu svojega očeta in bratov, ki so šli pred njim k Večnemu po plačilo. „Ljubezen vse prenesse, ljubezen nikoli ne mine“ (I. Kor. 13, 7-8). Spobjanovi hiši izrekamo naše najgloblje sožalje, ranjke mu pa kličemo besede pesnika:

Ena se Tebi je želja spolnila,
v zemlji domači da truplo leži!

Prišla je žalostna in pretresljiva vest iz Gradca, da je tam v vojaški bolnišnici umrl Franc Viher, posestnik iz Desnjaka pri Ljutomeru. Bojeval se je na južnem in njegov sin na rumunskem bojišču. Rajni zapušča vdovo in sedem mladotletnih otrok, za katere je do sedaj kot vzgleden oče marljivo skrbel.

Od Sv. Benedikta v Slov. gor. nam pišejo: Pokopali smo dne 28. aprila mladeniča Martina Rajšp iz Drvanje. Svojo težko bolezen je dobil v službi za domovino in cesarja. Dolgo je upal, da ga bo skrbna postrežba in ljubezen bratov in sester ohranila pri življenju in ga ozdravila, a bilo je zaman. Bil je vreden in mladeničke Marijine družbe. Posebno ljubezen mu je ljubi Bog s tem pokazal, da so ga nesli k večnemu počitku lahko s častjo, kakor pokopavamo ude Marijine družbe, dočim ko stotine stotine Marijinih sinov počiva daleč od domovine, se tebi je ena želja spolnila, v zemlji domači da truplo leži. Ti, o Marija, nam pa kmalu pripelji domov častilce svoje, ovenčane z vencem zmage.

Piše se nam: Težko je zdaj nam vsem, in do smrti žalostne so naše misli in zdi se nam, kot bi stali s prižganimi svečami, s sklonjenimi glavami, s tresočimi se rokami pri črni maši, ki se bere na oltarju domovine za žrtvenike naše mile očetnjave. In eden teh je bil Janez Zidanšek iz Spitalske župnije pri Konjicah, pešec c. kr. pešpolka štev. 87, ki je končal pravdo svojega mladega življenja, zadet od italijanske granate dne 6. oktobra 1916. Kdo bi se sedaj spomnil pri teh besedah je mladosti, ki klije v teh dnevih novo življenje in neizrečenega, ki mu je sedaj vzrastlo neskončno veselje v tem času, ko je umrla vsa naša mladost! Dvakrat je bil ranjen: daljno Galicijo je gnojila in pusti Kras je poljila njegova srčna kri. A sedaj evete njegov grob

in nakup. Jaz sem prevzel prvi stražno službo od 10. do 12. ure.

Vozili smo že izven mesta, seveda v koloni korakoma. Privozi nam nasproti dragonski tren. Pri brleči svetilki sem videl že od daleč mustačastega dragonskega korporala na konju, ki je vihtel v desnici mogočen bič. S tem bičem je neprestano švigal in štrkal brez vzroka po voznikih leve naše vozeče kolone. Zadiral se je surovo-hripavo:

„Na levo drži, svinja!“

Lomastil je po ljuđeh, da so vsled udarcev kar evilili in odskakovali na kozlih. Stražil sem, sedež zraven voznika spredaj na vozu in čakal nestrljivo, bo-li nad vse predrzna surovina potipal tudi mene z jermenom. Z desnico sem stisnil krčevito ročaj sablje in se zakopal z očmi v pretepača. Privozili smo mu vstric. Bič je rezko švignil po zraku in meni se je prismolil udarec z dolgo poznato klobaso po obrazu. V trenutku, ko me je ošvicnil, sem tudi jaz zamahnil z blestečo ostrino in mu prav pošteno popraskal po prevročih žilah. Zatulil je kot zadeti tur:

„Jezus, Marija!“

Kam sem mu jo prismolil, še danes ne vem. A mislim, da ni nikdar več iz gole hudobije in ošabnosti klestil ter otepal po nedolžnih voznikih.

Vozarili smo mirno naprej, nikdo nas ni terjal radi udarca po korporalu na odgovor. Jaz sem pozabil in odpustil jermenovo klobaso, naj tudi on poveže v vrečo odpuščanja krvavo brazgotino. Odkrito priznam: še danes se ne kesam, da sem mu puščal pregrešno kri. Bil je goljat po postavi, torej sem mu med brati lahko vrnil le z ostrino.

Kmalu za mestom so prenehale transke kolone, peketal in drdrali smo sami naprej. Bal sem se le še avtomobilov, pred katerimi bi konji gotovo pobežgavali. Na to nevarnost me je opozoril Franci pred odhodom iz mesta ter me poučil:

(Dolge prihodnjice.)

Jaz, neizkušeni človek, ki se je pustil voditi od drugih, sem voljno prikimal. Tovariš je izginil v selu ter kmalu siloma privlekel gorskega kmeta s slamo nastlanim gališkim „išta hajta“ vozom. Ubogi seljak je jokal in se izgovarjal, da je mesto daleč in ne pozna poti; a kruta častniška roka ga je prisilila, da je pokorno sedel na voziček in prijel za vajeti. Zakopal se je v slamo poleg naju še eden naših zdravnikov in: išta hajta brrr! oddrečali smo po vasi proti mestu.

So remšniške grabe mučilnica za voznika, a še raj v primeri s tem kolovozom, po katerem smo ropotali in odskakovali mi, dokler nismo dospeli na cesto. Se govoriti nismo mogli med potjo, tako nas je pretresavalo. Zobe sem trdo stiskal, sicer bi mi bila ušla duša. V duhu sem pa zaklinjal Francela in njegove trenutne sklepe, katerih izvršitev sem čutil tolikokrat bridko na duši in telesu.

Zbit sem bil kot kovaško nakovalo, ko smo le vendar po par urah iz kolovoznice pogodili na lepo cesto. Sedaj je šlo malo bolj gladko in mirno. Utrujenji vsled mučne vožnje smo vsi trije zadremali in prepustili nadaljno usodo kmetu ter gališkim pritlikavim kljusetom.

Prebudili smo se vsi trije naenkrat, poveznjeni pod voz. Voznik je pa udrihal z bičem po konjih, na glas jokajoč: bu—bu—bu! Konji so bili pametnejši od nas, ker niso smukali prekoptenjene priprege naprej, ampak so obstali na mestu nezgode. Smo se lahko počasi in prav previdno izkibacali izpod voza. Le voznik se je po obrazu do krvi oplazil in je nam razkladal, da so ušli konji pred avtomobilom. Na vse kriplje se je možak med jokom branil še naprej vozariti po cesti, je Franclov pod nos mu potisnjeni samokres ga je prisilil k popustljivosti. Dvignili smo voziček in: išta hajta brrr! šlo je naprej.

Grda vožnja je bila to, ker so vedno švigali mimo nas tovarni samodrdci. Pri vsakem sestanku z

tam ob deroči, krvaveči Soči, njegova duša pa se raduje pri Niem, ki je vstajenje in življenje!

Na italijanski fronti je bil dne 2. aprila zjutraj težko zasipan od sneženega plazu deseterik Andrej Filipič iz Spodnjega Kamensčaka p. Ljutomeru. Zasipanih je bilo več mož, med temi je bil tudi Filipič. Storil je težko smrt pod zategom. V 21. letu mu je odvzeto njegovo cvetoče življenje. Ravno dne 15. aprila 1917 bi bilo dve leti, kar se je boril za domovino. Bil je vti mladenič ter z vsemi ljudmi prijazen. Vse žaluje za njim.

Iz Laznice pri Mariboru se nam piše: Vojni kurir č. g. Letonja je pisal na Laznico, da je padel dne 17. prosinca t. l. na ruskem bojišču od sovražne krogle v glavo zadet Andrej Lešnik, najstarejši sin občesposlovane Lešnikove obitelji. Kakor je nekoč poročala „Straža“, ima družina Šauperl iz Lembaha sedem sinov-vojakov. Nedavno je došlo tej družini žalostno poročilo, da je v Tridentu v epidemični bolnišnici umrl za kužno boleznijo mlajši sin Avgust. Ko sem slišal ti žalostni novici, bilo mi je neznosno težko pri srcu. Draga rojaki, tovariši in prijatelji! Žalostni konec Vama je bil usojen, daleč od doma in svojcev, ki so vaju ljubili. Dragi Andrej! Spominjam se dneva, ko so mi v vaši hiši povedali žalostno novico. Sam sem prikrival grenko bol, ko sem tolažil svojo mater in sestre, ki so se jim oči kopale v solzah. Saj vem, da te ne morejo pozabiti. Bil si stebel gospodarstva, delaven in skrben, narodno zaveden fant, da te je vse rado imelo. V družbi fantov si bil vedno najvselejše in najbolj zabaven in vsi, ki so te poznali, občutijo sedaj tvojo izgubo. Ko sem pred desetimi leti tebi, dragi Avgust, svoemu birmancu, v lembaški cerkvi držal roko na ramo, pač nisem slutil, da te mi tako mladega, nežnega, komaj 18letnega fantiča smrt ugrabi. Najmlajši izmed sedmero bratov si moral ti dati življenje na oltar domovine. Za teboj žaluje si volasi oče, ki si mu bil opora pri delu, po tebi vzdihujejo ljubeča mati in sestre. Draga prijatelji! Hladno postleho so vama postleli. Eden spi v daljnih Karpatih, drugi v daljnem Tridentu. Vendar roma vsak večer tiha misel tje v daljne kraje, iskati dva kupčka zemlje, vajina grobova. Spavajta mirno in pokojno, vsi vaju bodemo imeli v svetlem spominu.

Iz Studenice pri Poljčanah: Prežalostno novico so dobili starši Franc in Marija Jug iz južnega bojišča, da je dne 18. aprila padel njih ljubljenski sin Franc. Bil je od začetka vojske kot sanitete in si je s svojo hrabrostjo zaslužil bronasto in srebrno kolajno II. razreda in dne 1. aprila je bil povišan v narednika. Za njim žalujejo starši, ki so darovali pet sinov cesarju, izmed katerih so že trije darovali svojo kri za domovino.

Črnovojnik Anton Stojko nam piše: Dne 15. marca je umrl, v prsa zadet od sovražne krogle, K. Nanut, pridni Slovenec od S. v. Andraž pri Gorici. Služil je pri 97. pešpolku kot pionir. Žalostno je bilo gledati njegovo drobno dečico in mlado ženo na sliki. Pokopan je na vojaškem pokopališču blizu Bitoneagru v Rumuniji.

Dne 19. aprila je v rezervni bolnišnici v Gradcu umrl Lovrenc Bohinec iz Cven pri Ljutomeru. Bil je pridni in delaven mladenič, star šele 24 let. Umorila ga je pri vojakih pljučnica.

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj sveti večna luč!

Mirovno gibanje.

Miru si želi ves svet. To se ne da utajiti. Število tistih ljudi, ki bi danes resno zahtevali nadaljevanje vojske, je prav malo in še tisti imajo povečini sebične in koristolovne namene. Pomanjkanje živl in vsega, kar je potrebno k življenju, veliki stroški, vse to in še marsikaj drugega vpliva na razpoloženje ljudstev ohlajevalno in pomirjevalno. Toda, kje je še mir! Nekaj časa se je upalo, da bo vsaj Rusija pripravljena skleniti poseben mir z Avstrijo. Poročila pa, ki prihajajo iz inozemstva, pravijo, da se je v Rusiji javno mnenje tako uravnalo, da vsaj merodajni krogi niso za poseben mir. Mir je po mnenju večine začasne ruske vlade mogoč edino le tedaj, ako se sklene med vsemi vojskujočimi se državami in sicer brez vojnih osvojitvev in brez vojne odškodnine. Kot je znano, se je avstrijska vlada že izjavila, da je pripravljena sprejeti take mirovne pogoje. Vse čaka, kaj bo rekla nemška vlada. Zdi se, da Nemčija ni posebno naklonjena takemu mirovnemu cilju, dasiravno so se razmere na francoskem bojišču močno spremenile. V nemškem državnem zboru je stavljen dvojna interpelacija in od socialistov, naj se vlada izjavi, kako sodi o sklepu mira brez vojnih osvojitvev in brez vojne odškodnine. Kakor se poroča iz Berlinu, nemški državni kancelar še ne bo kmalu odgovoril, temveč je odgovor odložil tako daleč, kakor to dopušča državnozbornski poslovnik. Morda čaka, tako javljajo listi, na kakšno dejstvo ali na kakšen pojav, ki bi mu olajšal odgovor. Ker državni kancelar tako odlaga z odgovorom, je dokaz za to, da je na Nemškem tista struja, ki na vsak način zahteva osvojitve, pridobitve in odškodnine, še vedno jako močna. V tem je ovira za mirovno stremljenje.

V Stockholmu na Švedskem se bo te dni pričel mednarodni socialistični kongres, na katerem se

bo razpravljalo o tem, kaj bi naj služilo kot podlaga za mirovna pogajanja. Na shod bodo prišli zastopniki socialistov iz Avstrije, Nemčije, Ogrske in mor-da še od drugod. Francoski in angleški socialisti so odpovedali svoj prihod, tudi ruski in italijanski so drugi se kujajo. Torej je precej dvomljivo, da bi ta kongres imel kakšen uspeh, če se ne bodo socialistični voditelji v četverospornostnih državah v začetnem hipu spomnili na to, da so nekdanji spadalci k mednarodni, vojsko obsojajoči socialni demokraciji.

Vztrajno in neumorno se trudi za mir sv. Oče papež Benedikt XV. Poleg neprenehljivih opominov na naslov vojskujočih se držav se zateka k molitvi. Kristjani naj kličejo na pomoč Boga in Marijo. Kraljico miru, da se vendar enkrat doseže tili zaželjeni mir. Mesec majnik, posvečen Mariji, je posebno pripraven za to, da verni kristjani svoje mirovno stremljenje kažejo s tem, da molijo k Bogu in Mariji, Kraljici miru. Sv. Oče je te dni odredil, naj katoliški svet pomnoži svoje molitve ter je izdal mirovno molitev k presv. Sreči Gospodovemu in k preblaženi Devici. Naj bi nam majniška Kraljica prinesla če ne naravnost mir, pa vsaj blaženo upanje, da se čimprej sklene mir, katerega si ves svet tako iskreno želi!

Razmere v Rusiji.

Položaj v Rusiji je še vedno v razvoju in še ni dosegel določne stalne oblike. Zunanji minister Miljukov je dne 1. maja naročil ruskim zastopnikom pri tujih vladah, da Rusija ne namerava skleniti z nobeno državo posebnega miru in da so vesti o pogajanjih za poseben mir izmišljene. Vojaško-delavski odbor, ki izvršuje nadzorstvo nad začasno vlado, je izjavil, da je odločno proti temu, da bi se vojska nadaljevala do skrajnosti. Listi prinašajo poročila, da se radi vladne izjave, da se Rusija ne misli na mir, izbruhnili v Petrogradu in drugih ruskih mestih nemiri, ki so naperjeni proti vladi. Nekateri listi so celo poročali, da namerava začasna vlada odstopiti. To pa se zdaj ne bo zgodilo, ker so se razni voditelji zopet pobotali med seboj, na množice pa je vplival delavski in vojaški odbor. — Kdaj bo dobila Rusija svojo pravo ustavno obliko, še ni določeno. Začasna vlada še dosedaj ni odredila volitev za ustavodajno skupščino. — Anglija in Amerika zalagata Rusijo z denarjem in vojnim gradivom. Tako dobivajo posebno Angleži vedno večjo moč v Rusiji. Angleški agenti podkupujejo z denarjem vplivnejše osebe in tako načrtoma delajo proti Nemčiji.

Amerika in Nemčija.

V Ameriki se vrše velika prebiranja in nabiranja vojakov. Severna Amerika je začela žvenket z orožjem. Tekom nekaterih mesecev hočejo Zedinjene države baje poslati na evropsko bojišče pol milijona mož in 400 težkih topov. Predsednik Wilson se silno trudi, da bi dobil od Mehike zagotovilo, da Mehika Zedinjenih držav ne bo zahrbtno napadla. Zadržne dni krožijo po listih vesti, da sta se Wilson in predsednik mehikanske ljudovlade Karanea dogovorila in sprijaznila. Wilson ima baje že Karanevo zagotovilo v rokah, da v ameriško-nemški vojski ostane strogo nepristranski. Švicarski listi zatrjujejo, da se je Wilson zavezal napram Karanci, da ga bodo Zedinjene države vedno štitele v boju proti njegovim domačim nasprotnikom. — Nekateri vesti zatrjujejo, da se je razpoloženje med Zedinjenimi državami in Japonsko zelo ohladilo. Japonci sumničijo, da strastna mobilizacija v Severni Ameriki ni naperjena samo proti Nemčiji, temveč tudi proti Japonski. — Zedinjene države so nahujskale tudi Kitajsko, da je napovedala Nemčiji vojsko in se tako lažje oborožuje, če treba tudi proti Japonski. — Številni držav, ki stopajo na stran sovražnikov Nemčije, postaja vsak dan večje. Tako se te dni poroča, da bo tudi ameriška ljudovlada na otoku Haiti (vzhodno od mehikanskega zaliva) v kratkem napovedala Nemčiji vojsko.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču postaja artilerijski ogenj, posebno na Krasu in na južnem Tirolskem, vedno hujši. Švicarski vojaški strokovnjaki sodijo, da je to znamenje za resne priprave za bodočo ofenzivo. Pred Gorico smo dosegli nekaj uspehov. Iztrgali smo Italijanom nekaj strelskih jarkov in smo v bližini 50 mož. Zračni letalci se pridno gibljejo na obeh straneh. Pričakuje se torej v bližnjih dneh prav vročih bojev.

Na ruskem in rumunskem bojišču se močja na posameznih odsekih živahneje gibanje. V Moldaviji so se zadnji teden vršili v posameznih odsekih precej ostri boji, ki pa položaja niso prav nič spremenili. Naši imajo svoje postojanke dobro zavarovane. Na ruski strani ni posebnega navdušenja za ofenzivno delovanje. Radi tega četverospornostov up, da bi ruska armada v bližnji bodočnosti dosegla kakih posebnih uspehov, ni dosti utemeljen. Vez pokorščine v ruski armadi je preveč zrahljana.

Na francoskem bojišču je prišlo dne 4. maja do nove, četrte bitke na 30 km široki fronti pri Arrasu, v katero so poslali Angleži 44 divizij in pa najmanj 2000 topov, med temi 300 najtežjih topov naj-novejšega izdelka. Bitka je trajala do dne 7. maja opoldne. V štiridnevni bitki je padlo poldrugi milijon granat na nemške postojanke. Vse ozemlje je bilo razoroženo in spremenjeno v puščavo. Kjer so bile poprej lepe naselbine, ni ostal ne kamen na kamnu. Tudi v tej bitki se Angležem ni posrečilo predreti nemške bojne črte, četudi so zastavili vse svoje sile. Nekaj kilometrov razoranega ozemlja in tri v razvaline spremenjene vasi je bil ves angleški uspeh. — Skoro istočasno kakor Angleži pri Arrasu so naveli Francozi s 15 divizijami, torej okroglo 200.000 mož, na nemško fronto v Šampaniji pri gorovju Vinterberg. Borba, ki je trajala tri dni, je bila tako silovita, da ji tudi v tej svetovni vojski ni izlaha primere. Izgube so na obeh straneh ogromne. Na tisoče mrtvecev je pokrivalo bojišče. Tudi Francozom se ni posrečilo predreti nemške fronte. Francoski naval je bil odbit. Nizozemski listi pišejo, da je vsa severozahodna Francija ena sama velika vojaška bolnišnica.

Na macedonskem bojišču živahno gibanje. Vsi sovražni napadi med jezerom Ohrida in Prepa so bili odbiti, istotako na 8 km široki fronti ob kolenu reke Crne. Ob reki Vardar in jezeru Dojran hudi artilerijski boji. Francosko uradno poročilo javlja, da so se bojev pri Ljumnici dne 5. maja v odlični meri udeležili tudi grški vojaki, pristasi Venizelosa, ter zasedli 5 km ozemlja. Tudi drugega dne je polk, sestavljen iz Venizelistov, odbil bolgarski napad in vzel nekaj sovražnikov. V obeh bitkah so se Venizelisti baje izborna izkazali.

Na turških bojiščih so boji nekoliko pojenjali. Samo na kavkaškem bojišču živahni spopadi med turškimi in ruskimi sprednjimi stražami.

-člani na delu

Meseca aprila so P-čelni potopili nad en milijon ton sovražnih in nepristranskih ladij. Od začetka vojske do dne 1. maja so Nemci baje potopili Angležem že okrog 35% njih trgovskega ladjevja. Pomanjkanje živl postaja vsled tega tudi pri naših sovražnikih vsak dan občutnejše.

Razne politične vesti.

Cesar Karel in cesarica Zita sta zadnje dni preteklega tedna obiskala Galicijo. Cesar se je odpeljal dne 3. maja skozi Krakov v vzhodno Galicijo. Obiskal je glavno mesto Lvov ter se od tam podal na fronto med Stanislavom in Kalušem. Z vojski v jarkih se je prijazno pogovarjal v njih materinskih jezikih ter jim osebno pripenjal odlikovanja. Na potu na fronto in nazaj so od vseh strani drli ljudje, da vidijo svojega mladega cesarja. Pustili so delo in so ob cestah in železnicah, kjer se je vozil cesar, napravili slavoloke in razobešali zastave. Življoklici so doneli iz tisočih grl ves čas od Krakova do fronte in nazaj. V neki vasi blizu Lvova so mu napravili posebno pristrčni sprejem. Solški otroci so peli cesarsko pesem, belo oblečene deklice so mu izročile nebroj sopkov, ljudstvo in vojaštvo pa mu je na obširnem travniku napravilo špalir. Dne 5. maja se je pripeljala tudi cesarica Zita v Galicijo. Svojemu visokemu soprogu se je pripeljala nasproti do mesta Ržezov, odkoder se je skupno s cesarjem peljala v Krakov. Po celi zahodni Galiciji se je kakor blisk raznesla vest, da se peljeta cesar in cesarica v Krakov. In zopet so drli od vseh strani ljudje ob železnico, kjer je vozil dvorni vlak. Veselega vsklikanja ni bilo ne konca ne kraja. Cesar je dal vlak na več krajih ustaviti, da sta se on in cesarica mogla zahvaljevati ljudstvu za izredno pristrčni sprejeme. V Krakovu je bil sprejem izredno pristrčen. Mestni župan dr. Leo je pozdravil visoka gosta, odgovoril mu je cesar sam in zagotovil, da bo vse storil, da se škoda po vojski čim prej poravnava. Ljudske množice in vojaštvo je priredilo cesarski dvojici izredno ganljiv in slovesen sprejem. Mesto je bilo tako bogato okrašeno z zastavami in deloma tudi z zelenjem in cvetjem, kakor še nikdar prej. Cesar in cesarica sta se s kolodvora odpeljala v Marjino cerkev, kjer ju je sprejel knezoškofo knez Sapieha. V cerkvi sta prisostvovala kratki pobožnosti. Ko sta se pokazala na ulici, je zopet donelo iz tisoč grl: „Živijo cesar Karel, živijo cesarica Zita!“ Nato sta v poslopju okrajnega glavarstva sprejela več odličnih oseb, med drugimi tudi odposlanstvo Poljskega kluba, kateremu je cesar obljubil, da bo po očetovski skrbel za Galicijo in bo gledal, da bodo Poljaki in Rusini živeli v lepi slogi in zadovoljnosti. Tudi slovo je bilo zelo pristrčno. Dne 6. maja sta se cesar in cesarica pripeljala nazaj na Dunaj.

Priprave za državni zbor se delajo na vseh koncih in krajih, samo od strani vlade ne. Za to že mnogi sumijo, da sedanja vlada vendar ni s celim srcem za državni zbor in da bi ji rajši bilo, ako bi ga ne bilo. Nemški nacionalverband je določil kot kandidata za predsedniško mesto v državni zbornici dr. Gross, svojega dosedanjega predsednika in sicer